

Quicksan
Wet natuurbescherming
ter plaatse van:

**Erfgenamenweg 16
te Wijthmen**

projectnummer

180845

TITELBLAD

RAPPORT	
Type onderzoek	Quickscan Wet natuurbescherming
Locatie onderzoek	Erfgenamenweg 16 te Wijthmen
Projectnummer	180845
Versie rapportage	1.0
Auteur	E van Joolen
Controle en vrijgave	R. Huls
Paraaf vrijgave	
Datum	10 oktober 2019
OPDRACHTGEVER	
Naam	Witpaard B.V.
Contactpersoon	dhr. J. Drenth
Adres	Dorpsweg 103, 8271 BL IJSSELMUIDEN

UITGEVOERD DOOR

info@ecoreest.nl
www.ecoreest.nl

Kantoor Zuidwolde
 Industrieweg 20
 7921 JP Zuidwolde
 Tel: 0528 373 982

Kantoor Appingedam
 Opwierderweg 160
 9902 RH Appingedam
 Tel: 0596 633 355

Kantoor Almere
 Transistorstraat 91-34
 1322 CL Almere
 036 82 00 397

DISCLAIMER

Dit rapport is het resultaat van een verkennend bodemonderzoek dat is uitgevoerd ter plaatse van Erfgenamenweg 16 te Wijthmen, in opdracht van Witpaard B.V..

Ten behoeve van de juiste interpretatie van dit rapport is het noodzakelijk te beschikken over de gehele rapportage, inclusief bijlagen.

Het rapport is ongeschikt voor toepassing in een juridische context indien:

- de paginanummering van het rapport onjuist of onvolledig is
- de bijlagen genoemd in de inhoudsopgave (deels) ontbreken
- het projectnummer in het rapport en op de bijlage niet overeenkomt

We stellen dit rapport alleen ter beschikking aan derden in geval van schriftelijke toestemming van de opdrachtgever.

INHOUD

1.	INLEIDING.....	4
1.1	Aanleiding en doelstelling	4
1.2	Scope.....	4
1.3	Kwaliteitsborging	4
1.4	Leeswijzer	5
2.	ONDERZOEKSLOCATIE EN NABIJE OMGEVING.....	6
2.1	Beschrijving plangebied en nabije omgeving	6
2.2	Beschrijving toekomstige plannen.....	9
2.3	Beschermde gebieden in de omgeving	10
2.3.1	Natura 2000	10
2.3.2	Natuurnetwerk Nederland (NNN)	11
3.	NATUURWETGEVING	12
3.1	Soortenbescherming	12
3.1.1	Vogels	12
3.1.2	Overige soorten	12
3.2	Gebiedsbescherming	13
3.2.1	Natura 2000	13
3.2.2	Natuurnetwerk Nederland (NNN)	13
3.3	Zorgplicht	14
4.	METHODE.....	15
4.1.1	Literatuurstudie	15
4.1.2	Voorgaand onderzoek	15
4.1	Veldbezoek.....	16
5.	RESULTATEN.....	16
5.1	Vaatplanten	16
5.2	Vogels	16
5.3	Grondgebonden zoogdieren.....	19
5.4	Vleermuizen	20
5.4.1	Verblijfplaatsen	20
5.4.2	Vliegrouete	21
5.4.3	Foerageergebied.....	21
5.5	Amfibieën en reptielen.....	21
5.6	Vissen.....	21
5.7	Overige soorten.....	21
6.	SAMENVATTING EN CONCLUSIE	23
6.1	Samenvatting	23
6.2	Conclusie soortenbescherming.....	23
6.3	Conclusie gebiedsbescherming.....	24
6.4	Aanbevelingen en advies.....	24
6.4.1	Nader onderzoek	24
6.4.2	Broedvogels	25
6.4.3	Zorgplicht.....	25
6.5	Verantwoording	25
	LITERATUURLIJST.....	27

1. INLEIDING

In opdracht van Witpaard B.V. is door Eco Reest BV een quickscan Wet natuurbescherming uitgevoerd ter plaatse van Erfgenamenweg 16 te Wijthmen.

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de aanleiding en de doelstelling van het onderzoek en de wijze van kwaliteitsborging.

1.1 Aanleiding en doelstelling

Aanleiding tot het onderzoek is de ontwikkeling van nieuwbouw (100 woningen) ter plaatse van Erfgenamenweg 16 te Wijthmen. Hiervoor wordt het aanwezige agrarische bedrijf (woning en opstallen) gesloopt en aan de noordzijde van de Erfgenamenweg nieuw gebouwd. Ook het opgaand groen in het plangebied wordt verwijderd.

Omdat het initiatief negatieve gevolgen kan hebben op beschermde natuurwaarden, is het voornemen getoetst aan het natuurbeschermingsrecht. Doel van de quickscan Wet natuurbescherming is inzicht verkrijgen in de mogelijke effecten op de lokaal aanwezige beschermde natuurwaarden als gevolg van de beoogde ontwikkeling. Tevens kunnen verstorende effecten op natuurwaarden buiten het plangebied optreden. Tot slot dient een uitspraak gedaan te worden ten aanzien van mogelijke stikstofdepositie op de omgeving.

1.2 Scope

In dit rapport is een quickscan Wet natuurbescherming beschreven. De Wet natuurbescherming (Wnb) regelt de bescherming van soorten, gebieden en houtopstanden. Conform de vraagspecificatie gaat het rapport in op soort- en gebiedsbescherming (Natura 2000 en NNN) en stikstofdepositie. Tevens wordt een aanbeveling gedaan ten aanzien van houtopstand.

In de quickscan is onderzocht of er negatieve effecten te verwachten zijn op beschermde soorten en zo ja, of nader soortgericht onderzoek noodzakelijk is. Daarnaast is beoordeeld of sprake kan zijn van negatieve effecten op Natura 2000-gebieden en/of het Natuurnetwerk Nederland.

1.3 Kwaliteitsborging

Eco Reest BV streeft naar een zo hoog mogelijk kwaliteit van onderzoek te leveren:

Eco Reest Holding BV is gecertificeerd volgens "NEN-EN-ISO 9001:2015", voor het geven van milieukundig advies in relatie tot ruimtelijke ontwikkelingen en gebouwen met inbegrip van de uitvoering van gerelateerde onderzoeksactiviteiten op het gebied van bodemonderzoek en -sanering, ecologie, asbestinventarisaties, sloopbegeleiding, bouwkundige opnames en energieprestatie advies.

Eco Reest BV is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Als aangesloten adviesbureau zorgen we samen met de andere leden voor een betere borging van kwaliteit in de uitvoering van ecologisch onderzoek.

Naast kwaliteit is onafhankelijkheid van groot belang om onze opdrachtgever van dienst te zijn met het beste advies voor zijn vraagstuk.

Wij merken dan ook op dat er geen functionele relatie bestaat tussen opdrachtgever en Eco Reest, hetgeen betekent dat het advies van Eco Reest onafhankelijk is van de belangen van de opdrachtgever en derden.

Conform de eisen uit onze ethische code houdt Eco Reest alle gegevens geheim, waarvan wij kennisnemen als gevolg van de uitvoering van de werkzaamheden, behoudens in geval van wettelijke verplichtingen.

Eco Reest BV is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en maakt gebruik van een overkoepelende ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 9 van de Flora- en faunawet voor zover dit betreft het vangen, bemachtigen en met het oog daarop opsporen van beschermde inheemse soorten (ontheffing FF/75A/2014/061, geldig tot 16 maart 2020).

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 worden de locatie, omgeving en de voorgenomen ontwikkelingen beschreven. In dit hoofdstuk wordt tevens aangegeven welke beschermde gebieden (Natura 2000/NNN) in de directe omgeving van het plangebied aanwezig zijn. Hoofdstuk 3 bevat een samenvatting van de regelgeving uit de Wet natuurbescherming die hier relevant is. In hoofdstuk 4 worden de gebruikte onderzoeksmethoden beschreven. De resultaten van de toets aan de Wet natuurbescherming worden beschreven in hoofdstuk 5. In hoofdstuk 6 worden conclusies weergegeven en aanbevelingen gedaan. Besloten wordt met een overzicht van geraadpleegde bronnen.

2. ONDERZOEKSLOCATIE EN NABIJE OMGEVING

In dit hoofdstuk wordt de huidige en toekomstige situatie van het plangebied beschreven. Tevens wordt een overzicht gegeven van de beschermde gebieden in de omgeving hiervan.

2.1 Beschrijving plangebied en nabije omgeving

Het plangebied (tevens onderzoekslocatie) is gelegen buiten de bebouwde kom ten noordwesten van Wijthmen. Het bestaat uit een woning met aanpandige schuur (deel), diverse losstaande schuren, een hooischuur, omliggende weilanden, een opslagplaats voor kuilgras en rondom de woning een siertuin met bomen en bosschages. De oppervlakte van het gehele plangebied is 4,4 ha.

In de nabije omgeving is veel groen aanwezig, bestaande uit bossen en bosschages, heggen en tuinen. Er zijn geen watervoerende elementen binnen de onderzoekslocatie aanwezig.

In onderstaande figuur 2.1 is het plangebied aangegeven.

Figuur 2.1 Plangebied (blauw omlijnd; bron achtergrondkaart: Google maps).

In figuren 2.2 tot en met 2.6 zijn overzichtsfoto's opgenomen van de onderzoekslocatie.

Figuur 2.2 Aangezicht woning van de boerderij met weiland

Figuur 2.3 Noordwestelijk aangezicht deel, koeienstal en erf

Figuur 2.4 Zuidoostelijk aangezicht dak woning en deel met gedeelte tuin

Figuur 2.5 Zuidwestelijke aanblik op koeienstal en deel

Figuur 2.6 Noordwestzijde weiland

Figuur 2.7 Weiland in zuidoostelijke richting met zicht op koeienschuur

2.2 Beschrijving toekomstige plannen

De opdrachtgever is voornemens om circa honderd gasloze woningen te ontwikkelen op het onderzoeksterrein (zie figuur 2.8). Ten behoeve van het plan wordt de aanwezige boerderij inclusief

stallen gesloopt en het aanwezige groen verwijderd. Direct aan de overzijde van de Erfgenamenweg worden de boerderij en opstallen nieuw gebouwd. De start van de werkzaamheden is nog niet bekend.

Figuur 2.8 Ontwerpschets herontwikkeling plangebied (bron: Witpaard B.V.)

2.3 Beschermde gebieden in de omgeving

2.3.1 Natura 2000

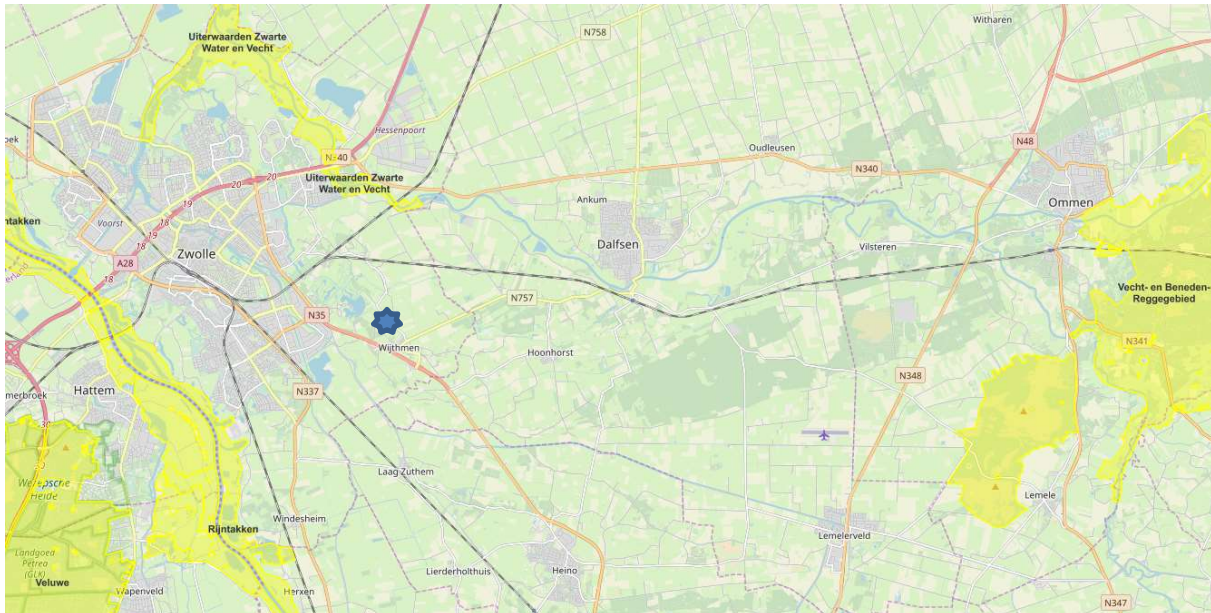
Het plangebied ligt buiten de begrenzing van Natura 2000-gebied (zie figuur 2.9). De meest nabij gelegen Natura 2000-gebieden zijn Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht (2,9 km afstand), Rijntakken (4,5 km afstand) en Veluwe (8 km afstand). Andere Natura 2000-gebieden zoals het Vecht- en Beneden Reggegebied liggen op grotere afstand (>14 km).

Aangezien het plangebied buiten de begrenzing van Natura 2000-gebied ligt, beperken eventuele effecten zich tot externe werking. Gezien de afstand tot het meest nabij gelegen Natura 2000-gebied (2,9 km), bekende dosis-effectrelaties (Vegte et al. 2014, Krijgsveld et al. 2008) en de aard en omvang van de plannen zijn indirecte effecten – met uitzondering van stikstofdepositie – op voorhand uitgesloten.

Door de voorgenomen ontwikkeling kan in de aanleg- en/of gebruiksfase stikstofdepositie ontstaan. Stikstofdepositie kan tot vele kilometers ver reiken en negatieve (verzurende/vermestende) effecten hebben op stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden.

Voor voorliggend plan wordt geadviseerd om met behulp van het rekenmiddel AERIUS Calculator (versie 2019) te berekenen of het plan (tijdelijke) stikstofdepositie op Natura 2000-gebied(en) tot gevolg heeft.

Afhankelijk van de uitkomsten van de berekening(en) zijn vervolgstappen aan de orde. Voor ontwikkelingen waarbij is aangetoond dat er géén sprake is van (toename van) stikstofdepositie binnen Natura 2000-gebieden ($<0,00$ mol/ha/jr), is geen vergunning nodig. In dat geval kan het plan worden vastgesteld (en uitgevoerd) zonder verdere vervolgstappen met betrekking tot de Wet natuurbescherming, onderdeel Natura 2000. Voor ontwikkelingen waarbij de depositie $>0,00$ mol/ha/jaar is, zijn *significant* negatieve effecten niet op voorhand uitgesloten en zijn vervolgstappen zoals een nadere ecologische beoordeling, saldering en/of een vergunning nodig.

Figuur 2.9 Afstand tussen het plangebied (blauwe asterisk) en de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden (geel; bron: Rijksoverheid).

2.3.2 Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het plangebied ligt buiten de begrenzing van zowel het NNN als de Zone Ondernemen met Natuur en Water (zie figuur 2.10). Het dichtstbijzijnde NNN-gebied ligt ten zuiden van het plangebied, op 540 meter afstand.

Gezien de afstand (>500 m), de aard en omvang van het plan en het tussenliggende afschermende gebied (bebouwing, wegen) is geen sprake van negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN Nederland. Vervolgstappen ten aanzien van het NNN zijn niet aan de orde.

Figuur 2.10 Ligging plangebied (blauwe asterisk) ten opzichte van het dichtbij zijnde NNN (groen; bron: Provincie Overijssel 2019)

3. NATUURWETGEVING

In Nederland is de bescherming van soorten en gebieden geregeld in de Wet natuurbescherming. De provincies zijn bevoegd gezag met betrekking tot het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen voor soortenbescherming en vergunningen ten behoeve van gebiedsbescherming.

3.1 Soortenbescherming

De Wet natuurbescherming gaat uit van het 'nee, tenzij'-principe. Dit betekent dat activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn. Van dit verbod kan onder voorwaarden worden afgeweken met een ontheffing of een vrijstelling.

Binnen de Wet natuurbescherming wordt bij ruimtelijke ingrepen onderscheid gemaakt tussen Europees beschermde soorten (artikel 3.5 soorten) en nationaal beschermde soorten (artikel 3.10 soorten). De lijst Europees beschermde soorten bestaat uit soorten die genoemd zijn in:

- Habitat Richtlijn bijlage IV onderdeel a;
- Bijlage 2 verdrag van Bern;
- Bijlage 1 verdrag van Bonn.

3.1.1 Vogels

Ten aanzien van vogels is in artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming het volgende opgenomen:

- Het is verboden van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn opzettelijk te doden of te vangen.
- Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te rapen en deze onder zich te hebben.
- Het is verboden vogels als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn opzettelijk te storen.

Verstoren mag wel indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. Bovenstaande houdt in dat de nesten van alle inheemse soorten zijn beschermd indien deze in gebruik zijn. Voor het verstoren van broedende vogels is een ontheffing nodig. Net als onder de Flora- en faunawet, zijn nestplaatsen van een aantal vogelsoorten jaarrond beschermd (mits niet definitief verlaten). Het betreft nesten van de boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespandief en zwarte wouw.

3.1.2 Overige soorten

Voor overige Europees beschermde soorten (uit bijlage IV, onderdeel a van de Habitatrichtlijn) is artikel 3.5 van toepassing. Volgens dit artikel is het verboden Europees beschermde soorten:

- opzettelijk te doden of te vangen;
- opzettelijk te verstoren;
- eieren opzettelijk te vernielen of te rapen;
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen;
- planten opzettelijk te plukken, te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

In de Wet natuurbescherming is een lijst met nationaal beschermde soorten opgenomen. Hierop is artikel 3.10 van deze wet van toepassing. Artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming houdt in dat het verboden is nationaal beschermde soorten:

- opzettelijk te doden of te vangen;
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen;
- planten opzettelijk te plukken, te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Provincies beslissen zelf voor welke soorten van deze lijst een vrijstelling geldt. In de provincie Overijssel geldt voor egels en marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel) een ontheffingsplicht.

3.2 Gebiedsbescherming

3.2.1 Natura 2000

Met de Wet natuurbescherming is de gebiedsbescherming van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn in de Nederlandse wetgeving geïmplementeerd. De beschermde gebieden uit de beide richtlijnen worden aangeduid als Natura 2000-gebieden.

In het aanwijzingsbesluit van het Natura 2000-gebied zijn zowel de te beschermen waarden van de Vogelrichtlijn- als het Habitatrichtlijngebied opgenomen. Dit zijn habitattypen of soorten die typerend zijn voor een bepaald gebied. Deze kwalificerende habitattypen en soorten zijn in het aanwijzingsbesluit opgenomen als zogenaamde instandhoudingsdoelen. Elk gebied is specifiek voor een of meer van deze instandhoudingsdoelen aangewezen. Met deze nationale deelverplichtingen wordt bijgedragen aan de Europese verplichting die beoogt het goede voortbestaan van deze natuurwaarden zeker te stellen.

Indien er sprake is van “verslechtering of significante verstoring” of “significante gevolgen” op een Natura 2000-gebied is een vergunning nodig. Deze wordt aangevraagd bij de provincie waar de ingreep plaatsvindt. De effecten op de beschermde waarden kunnen zowel direct als indirect (externe werking) zijn. “Extern” betekent zowel dat instandhoudingsdoelen beschermd moeten zijn tegen invloed van buiten het gebied als dat soorten die een levensfunctie buiten het gebied hebben, daar ook volledige bescherming genieten.

Bij het bepalen of de ontwikkeling negatieve gevolgen kan hebben, moet ook rekening gehouden worden met de overige ontwikkelingen in de omgeving van het beschermde gebied. Door een combinatie (cumulatie) van activiteiten kunnen namelijk ook negatieve effecten optreden. Hierbij wordt als richtlijn gehanteerd dat alleen plannen en projecten, waarover een definitief besluit is genomen, bij deze beoordeling worden betrokken.

3.2.2 Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het Natuurnetwerk Nederland is een samenhangend netwerk van gebieden met veel natuurwaarden. Het NNN moet voorkomen dat planten en dieren door isolatie van gebieden uitsterven en dat de Nederlandse biodiversiteit afneemt. In het NNN zijn opgenomen:

- Natura 2000-gebieden, bestaande natuurgebieden, reservaten en natuurontwikkelingsgebieden en (robuuste) verbindingen;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheersgebieden);
- grote wateren.

Voor het NNN geldt het toetsingskader van het Structuurschema Groene Ruimte 1995 (SGR). Dit is overgenomen in de Nota Ruimte. Deze nota stelt dat ruimtelijke ingrepen moeten worden getoetst op mogelijk negatieve effecten voor de aanwezige natuur- en landschapswaarden. Voor het hele NNN geldt een 'nee, tenzij beginsel'. Op grond hiervan dient directe of indirecte aantasting van bos- en natuurgebied waar mogelijk te worden voorkomen. Er is vrijwel altijd een compensatieverplichting in het provinciaal beleid opgenomen.

3.3 Zorgplicht

In artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming is een zorgplicht opgenomen. Deze geldt voor zowel soorten als gebieden. Dit houdt in dat iedereen voldoende zorg in acht neemt voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. In artikel 1.11 is het als volgt verwoord:

De zorg houdt in dat eenieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt (...);

- a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,*
- b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of*
- c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zo veel mogelijk beperkt of ongedaan gemaakt.*

Deze zorg geldt voor alle individuen van in Nederland voorkomende soorten planten en dieren, ongeacht of deze soort beschermd is en ongeacht of ontheffing of vrijstelling is verleend.

4. METHODE

4.1.1 Literatuurstudie

Voorafgaand aan het veldbezoek is gestart met een bureaustudie naar het voorkomen van flora en fauna ter plaatse van de onderzoekslocatie en de nabije omgeving. Deze bureaustudie heeft bestaan uit het opvragen van gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) van de afgelopen tien jaar. Hierin is een overzicht gegeven van de ontheffingsplichtige soorten in de Wet natuurbescherming binnen een straal van ongeveer één kilometer rond de onderzoekslocatie. Deze staan weergegeven in onderstaande tabel.

Tabel 4.1. Beschermde soorten binnen een kilometer van het onderzoeksgebied.

Soort	Bescherming
Zoogdieren	
Bunzing	Wet natuurbescherming, art.3.10 lid 1a
Das	Wet natuurbescherming, art.3.10
Eekhoorn	Wet natuurbescherming, art.3.10
Egel	Wet natuurbescherming, art.3.10 lid 1a
Hermelijn	Wet natuurbescherming, art.3.10 lid 1a
Steenmarter	Wet natuurbescherming, art.3.10
Wezel	Wet natuurbescherming, art.3.10 lid 1a
Vleermuizen	
Gewone dwergvleermuis	Habitatrichtlijn, bijlage IV
Laatvlieger	Habitatrichtlijn, bijlage IV
Rosse vleermuis	Habitatrichtlijn, bijlage IV
Watervleermuis	Habitatrichtlijn, bijlage IV
Reptielen	
Ringslang	Wet natuurbescherming, art.3.10
Vogels	
Huismus	Bern II, cat. 2
Boomkruiper	Bern II, cat.5
Grote bonte specht	Bern II, cat.5
Huiswaluw	Bern II, cat.5
Koolmees	Bern II, cat. 5
Pimpelmees	Bern II, cat.5
Zwarte Roodstaart	Bern II, cat.5

Nesten van vogels die behoren tot categorie 1 tot en met 4 zijn jaarrond beschermd. Nesten van soorten die vallen onder categorie 5 zijn eveneens jaarrond beschermd als er onvoldoende alternatieve nestlocaties overblijven in de omgeving. Hoewel deze vogelsoorten vaak terugkeren naar de plaats waar zij het voorgaande jaar hebben gebroed, beschikken ze wel over voldoende flexibiliteit om zich elders te vestigen.

4.1.2 Voorgaand onderzoek

Op dit perceel is in het verleden onderzoek uitgevoerd. Helaas hebben wij de betreffende rapportages niet meer kunnen achterhalen.

4.1 Veldbezoek

De uitvoering van het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 12 september 2019 en is uitgevoerd door de heer J.R.W. Staal en mevrouw E. van Joolen van Eco Reest. Het veldbezoek heeft overdag plaatsgevonden. Tijdens de inventarisatie waren de weersomstandigheden als volgt: droog, half bewolkt, windkracht 1-2 Bft, temperatuur 16 graden Celsius.

Het bezoek is erop gericht om te beoordelen of de onderzoekslocatie geschikte biotopen bevat voor beschermde dier- en plantensoorten. Hiervoor zijn de onderzoekslocatie en de nabije omgeving onderzocht op potentiële leef- en groeiplaatsen van beschermde dier- en plantensoorten.

5. RESULTATEN

Onderstaand zijn de resultaten van zowel het literatuuronderzoek als het veldbezoek weergegeven.

5.1 Vaatplanten

De NDFF maakt geen melding van beschermde soorten binnen een straal van een kilometer rond de onderzoekslocatie.

In het weiland zijn verschillende soorten van een voedselrijke bodem aangetroffen, waaronder paardenbloem, duizendblad, vogelmuur, smalle weegbree, herderstasje, brandnetel en gras. Aan de noordoostzijde wordt het weiland begrensd door de weg met voornamelijk meidoorn. In de westelijke begrenzing komt vooral zomereik, berk, braam, meidoorn en hondsroos voor. Spar, berk, braam en vlier bakenen de zuidelijke grens af. Aan de oostzijde staan met name bosschages van spar, conifeer, eik, berk, braam en vlier. Verspreid over het erf zijn verder hondsroos, smalle weegbree, wilgenroosje, paardenbloem, biggenkruid en diverse cultivars aangetroffen.

Er worden gezien de voedselrijke omstandigheden geen beschermde soorten in de tuin verwacht.

5.2 Vogels

In de omgeving van de onderzoekslocatie zijn de volgende broedvogels met jaarrond beschermde nesten bekend (NDFF): huismus.

In de omgeving van de onderzoekslocatie zijn gedurende het veldbezoek enkele vogelsoorten aangetroffen. Het betreffen onder andere boerenzwaluw, koolmees, pimpelmees, houtduif en spreeuw.

Ter plaatse van de onderzoekslocatie zijn geen jaarrond beschermde nesten waargenomen. Deze worden gelet op het aanwezig zijn van geschikt habitat echter wel verwacht. Tijdens het bezoek zijn op meerdere locaties kolonies huismussen van meer dan 15 individuen aangetroffen. Het dak, belegd met pannen, is uitermate geschikt voor nestplaatsen (loszittende dakpannen), tussen de dakrand en het pannendak (zie figuur 5.1), evenals de bosschages op en rondom het erf.

Figuur 5.1 Invlieg- en nestmogelijkheden huismus

De aanpandige schuur (deel) met zolder beschikt over voldoende invliegopeningen en is prima geschikt als habitat voor de kerkuil (zie figuur 5.2). De schuur ten noordwesten van de boerderij fungeert duidelijk als foerageergebied voor de boerenwaluw (figuur 5.3). Hier zijn ook restanten van nesten aangetroffen (figuur 5.4). Tijdens het veldbezoek waren boerenwaluwen aanwezig rond en in de schuur. De boerenwaluw valt in categorie 5. Omdat er in de omgeving voldoende alternatieven zijn, zijn de nesten van de boerenwaluw niet jaarrond beschermd. In de omgeving zijn namelijk diverse schuren aanwezig en ook de nieuwbouw aan de overzijde van de Erfgenamenweg zal geschikt zijn als verblijfplaats voor deze soorten.

Figuur 5.2 Potentieel geschikt habitat voor de kerkuil

Figuur 5.3 Eén van de foerageergebieden boerenwaluw

Figuur 5.4 Restanten nestmateriaal

Uit de NDFF komt naar voren dat er een aantal vogels van categorie 5 in of in de omgeving van de onderzoekslocatie zijn waargenomen. Er zijn in (de omgeving van) het onderzoeksgebied voldoende alternatieven aanwezig voor categorie 5 soorten. De nesten van deze vogels zijn dan ook niet jaarrond beschermd.

Opgemerkt wordt dat de locatie in het broedseizoen uitermate geschikt is als broedlocatie voor diverse (niet jaarrond beschermde) vogelsoorten, gezien de aanwezigheid van een diversiteit in de vegetatie.

5.3 Grondgebonden zoogdieren

De provincie Overijssel heeft de egel, de bunzing, de hermelijn en de wezel opgenomen als provinciaal beschermde diersoorten (Provincie Overijssel: Handreiking soortenbescherming 2019). Verder maakt de NDFF melding van de volgende generiek geschermd diersoorten: steenmarter, das en eekhoorn binnen een straal van een kilometer rond het plangebied. Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen aangetroffen van bovengenoemde grondgebonden zoogdieren ter plaatse van de onderzoekslocatie, hoewel het habitatype uitermate geschikt is (zie figuur 2.4, 2.5, 2.6).

De **bunzing** kan voorkomen in allerlei verschillende landschapstypen, maar zijn voorkeur gaat uit naar een kleinschalig landschap met voldoende schuilmogelijkheden en water in de buurt. Dit kunnen oeverbegroeiingen, droge sloten, heggen, houtwallen, bosranden en akkerranden zijn, maar ook meer waterrijke gebieden zoals rietvelden of moerasgebieden. Daarnaast is de bunzing ook aan te treffen in vrij open terreinen, zoals weidegebieden met sloten. Een bunzing maakt zijn schuilplaats in oude hopen van bijvoorbeeld konijn, mol, vos en das. Maar ook onder steenhopen, houtmijten, in holle bomen of onder boomwortels. In de winterperiode is de bunzing vaak aan te treffen in de buurt van boerderijen. Schuilplaatsen bevinden zich dan op warmere plaatsen zoals onder stro- en hooibalen (bron: Zoogdiervereniging).

De **steenmarter** komt veelal voor in bebouwde gebieden en cultuurlandschappen. Door zijn grote aanpassingsvermogen kan de soort in vrijwel alle biotopen voorkomen. Toch geeft de steenmarter de voorkeur aan gebieden met kleinschalige landbouw, met oude schuren, heggen en geriefhoutbosjes. Een steenmarter kan binnen zijn leefgebied soms wel tientallen schuilplaatsen hebben, zoals in boomholtes, takkenhopen, dichte struwelen, zolders of kruipruimtes (bron: zoogdiervereniging).

De **wezel en hermelijn**, maar ook de **das** leven bij voorkeur in open, droge natuurlandschappen, maar ook bij bijvoorbeeld akkerland. Ze zoeken graag dekking op, bijvoorbeeld bij bosschages, houtstapels en heggen. Goede schuilmogelijkheden én de aanwezigheid van voldoende voedsel zijn de enige eisen, die deze dieren aan hun omgeving stellen (bron: zoogdiervereniging).

In onze streken leeft de **egel** in bijna alle landschappen. In sommige gebieden zijn ze echter algemener dan in andere. Tuinen, bosranden, struweel en loofbos, liefst met ondergroei, zijn goede leefgebieden (bron: zoogdiervereniging).

Eekhoorns komen voor in loofbos, naaldbos of gemengd bos maar ook in tuinen, parken en houtwallen in de buurt van bos. Mits er voldoende voedsel beschikbaar is, komen ze ook in bebouwd gebied. Hun voorkeur gaat uit naar ouder bos (naaldbomen ouder dan 20 jaar en loofbomen ouder dan 40-80 jaar) omdat daar meer voedsel en nestgelegenheid is.

Hierbij wordt overigens opgemerkt dat sporen van kleine zoogdieren in vegetatie lastig zichtbaar zijn.

Gelet op het habitatype zou de onderzoekslocatie en directe omgeving ook onderdeel kunnen uitmaken van het leefgebied van algemene zoogdieren zoals diverse algemene muizensoorten, het ree, de haas en de Europese mol.

De bovengenoemde en verwachte diersoorten zijn aangemerkt als vrijgestelde soorten of soorten die alleen onder de zorgplicht vallen waarvoor in het kader van bestendig beheer, bestendig gebruik, onderhoud aan infrastructuur of ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling geldt. Dit houdt in dat in het kader van de Wet natuurbescherming geen ontheffing noodzakelijk is voor het uitvoeren van de voorgenomen werkzaamheden. Daarnaast worden populaties van bovengenoemde soorten niet in gevaar gebracht. Het zal voornamelijk gaan om verstoring van individuen.

5.4 Vleermuizen

In de omgeving van de onderzoekslocatie zijn de volgende vleermuizen bekend uit de NDFF: gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en watervleermuis.

5.4.1 Verblijfplaatsen

Tijdens het veldbezoek bleek dat de gevelpannen en de nokpannen toegang tot het dak en mogelijk tot de spouw bieden. De opstallen en bomen binnen de onderzoekslocatie zijn daarmee potentieel geschikt als paar- zomer-, kraam- of overwinteringslocatie van gebouw- en boombewonende soorten, zoals de in de directe omgeving bekende gewone dwergvleermuis, rosse vleermuis en laatvlieger.

Gewone dwergvleermuizen kunnen een in grote groepen overwinteren. In de nazomer worden deze massawinterverblijfplaatsen in grote groepen verkend door voor een dergelijke verblijfplaats te zwermen. Dit gedrag is tot nu toe met name aangetoond bij grotere, hoge gebouwen, zoals flats of kerken. Een zwermlocatie van gewone dwergvleermuizen kan echter niet worden uitgesloten binnen het onderzoeksgebied.

5.4.2 Vliegrouete

De Erfgenamenweg en bosschages in de omgeving vormen lijnvormige elementen die als vliegrouete kunnen worden gebruikt door vleermuizen. De aanwezigheid van vliegroutes kan niet worden uitgesloten. Bij de werkzaamheden kunnen mogelijk vliegroutes worden aangetast.

5.4.3 Foerageergebied

Mogelijk maakt de onderzoekslocatie deel uit van het foerageergebied van in de omgeving voorkomende soorten vleermuizen. Nader onderzoek is noodzakelijk naar de omvang van het foerageergebied en in hoeverre deze na de ontwikkeling nog voldoende geschikt is voor de dieren.

Daar de geplande werkzaamheden overdag plaatsvinden en de locatie en omgeving na ontwikkeling voldoende geschikt zullen blijven als foerageergebied is verder onderzoek naar het voorkomen van foeragegebieden van vleermuizen niet noodzakelijk.

5.5 Amfibieën en reptielen

Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën of reptielen waargenomen ter plaatse van de onderzoekslocatie. De **ringslang** is gebonden aan waterrijke habitats, veelal gelegen op zandgronden en overgangen van zandgrond naar veen- en kleigronden. De meest geschikte leefgebieden bestaan uit een combinatie van loofbos, tuin, grasland, water, hagen, bosschages en stenen muurtjes. De winterperiode brengt de ringslang in rust door in een winterverblijfplaats. Deze winterverblijfplaatsen bevinden zich onder andere in holtes tussen boomwortels en onder boomstammen, houtstappels, composthopen, bladhopen, hooibergen en hooiopslag in schuren. De broedplaatsen van de ringslang bevinden zich voornamelijk in bladhopen, composthopen, paardenmesthopen en hooimijten (bron: Ravon). Gezien het ontbreken van oppervlaktewater in het onderzoeksgebied wordt de aanwezigheid van de ringslag niet waarschijnlijk geacht.

Mogelijk is er in de plantvakken met ondergroei onder de bomen sprake van incidentele verblijfplaatsen (landhabitat) van algemeen voorkomende amfibieën (bijvoorbeeld bruine kikker en/of gewone pad).

De bovengenoemde en verwachte diersoorten zijn aangemerkt als vrijgestelde soorten waarvoor in het kader van bestendig beheer, bestendig gebruik, onderhoud aan infrastructuur of ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling geldt. Dit houdt in dat in het kader van de Wet natuurbescherming geen ontheffing noodzakelijk is voor het uitvoeren van de voorgenomen werkzaamheden. Daarnaast worden populaties van bovengenoemde soorten niet in gevaar gebracht. Het zal voornamelijk gaan om verstoring van individuen.

5.6 Vissen

Omdat er op de onderzoekslocatie geen permanent watervoerende elementen aanwezig zijn, kan de aanwezigheid van vissen worden uitgesloten.

5.7 Overige soorten

Door het ontbreken van sleutelfactoren zoals waardplanten (vanwege de aanwezigheid van een voedselrijke bodem) speelt onderhavig onderzoekslocatie geen cruciale rol voor plaatselijke beschermde vlinderpopulaties. Omdat er op de onderzoekslocatie geen geschikte permanent watervoerende elementen aanwezig zijn, kan de aanwezigheid van beschermde libellen worden uitgesloten.

Tijdens het veldbezoek zijn geen algemene diersoorten uit de overige soortgroepen aangetroffen. Zeldzame, beschermde of Rode Lijstsoorten zijn niet aangetroffen tijdens het veldbezoek. Belangrijke reden hiervoor is dat ter plaatse geen geschikt habitat aanwezig is voor deze soorten.

De overige in de Wet natuurbescherming opgenomen ontheffingsplichtige soorten zijn dusdanig zeldzaam en grotendeels gebonden aan specifieke biotopen zoals heide, hoogveen, laagveen en beken, dat het onwaarschijnlijk is dat de onderzoekslocatie voor deze soorten een functie vervult.

6. SAMENVATTING EN CONCLUSIE

6.1 Samenvatting

In opdracht van Witpaard B.V. is door Eco Reest BV een quickscan Wet natuurbescherming uitgevoerd ter plaatse van Erfgenamenweg 16 te Wijthmen.

Aanleiding tot het onderzoek is de ontwikkeling van nieuwbouw (100 woningen) ter plaatse van Erfgenamenweg 16 te Wijthmen. Hiervoor wordt het aanwezige agrarische bedrijf (woning en opstallen) gesloopt en aan de noordzijde van de Erfgenamenweg nieuw gebouwd. Ook het opgaand groen in het plangebied wordt verwijderd.

Omdat het initiatief negatieve gevolgen kan hebben op beschermde natuurwaarden, is het voornemen getoetst aan het natuurbeschermingsrecht. Doel van de quickscan Wet natuurbescherming is inzicht verkrijgen in de mogelijke effecten op de lokaal aanwezige beschermde natuurwaarden als gevolg van de beoogde ontwikkeling. Tevens kunnen verstorende effecten op natuurwaarden buiten het plangebied optreden. Tot slot dient een uitspraak gedaan te worden ten aanzien van mogelijke stikstofdepositie op de omgeving.

De onderzoekslocatie heeft een oppervlakte van circa 4,4 ha en bestaat uit een boerderij met tuin met bomen en bosschages, diverse schuren, een hooischuur en omliggende weilanden.

6.2 Conclusie soortenbescherming

Binnen de onderzoekslocatie zijn geen jaarrond beschermde nesten van vogels als beschreven in de Wet natuurbescherming aangetroffen; wel zijn er meerdere kolonies met huismussen geconstateerd. De locatie is tevens geschikt als potentiële nest- of verblijfplaats voor beschermde, ontheffingsplichtige soorten, zoals de boerenwaluw (oud nest aangetroffen) en de kerkuil.

Er kunnen zich verblijfplaatsen van vleermuizen bevinden onder het dak van het woonhuis en in de spouw. Tevens kunnen de tuinen en directe omgeving onderdeel uitmaken van foerageergebied of vliegroutes van vleermuizen.

De locatie is ook potentieel geschikt voor de volgende ontheffingsplichtige dieren: das, eekhoorn, egel en marterachtigen (steenmarter, bunzing, hermelijn en wezel). Er zijn voldoende locaties aanwezig, die als dekking kunnen fungeren, zowel in de houtopstand als in de hooischuren en de deel.

De overige te verwachten diersoorten zijn aangemerkt als vrijgestelde soorten waarvoor in het kader van bestendig beheer, bestendig gebruik, onderhoud aan infrastructuur of ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling geldt. Dit houdt in dat in het kader van de Wet natuurbescherming geen ontheffing noodzakelijk is voor het uitvoeren van de voorgenomen werkzaamheden. Daarnaast worden populaties van bovengenoemde soorten niet in gevaar gebracht. Het zal voornamelijk gaan om verstoring van individuen.

In de tuin en op het erf kunnen algemene vogelsoorten tot broeden komen. Alle in gebruik zijnde vogelnesten zijn beschermd. Voor het broedseizoen wordt geen standaard periode gehanteerd, van belang is of er een broedgeval aanwezig is. Globaal loopt het broedseizoen van vogels van 1 maart tot 1 september. Dit is afhankelijk van de soort en van de klimatologische omstandigheden.

6.3 Conclusie gebiedsbescherming

Natura 2000

Het plangebied ligt buiten de begrenzing van Natura 2000-gebied (zie figuur 2.9). De meest nabij gelegen Natura 2000-gebieden zijn Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht (2,9 km afstand), Rijntakken (4,5 km afstand) en Veluwe (8 km afstand). Andere Natura 2000-gebieden zoals het Vecht- en Beneden Reggegebied liggen op grotere afstand (>14 km).

Aangezien het plangebied buiten de begrenzing van Natura 2000-gebied ligt, beperken eventuele effecten zich tot externe werking. Gezien de afstand tot het meest nabij gelegen Natura 2000-gebied (2,9 km), bekende dosis-effectrelaties (Vegte et al. 2014, Krijgsveld et al. 2008) en de aard en omvang van de plannen zijn indirecte effecten – met uitzondering van stikstofdepositie – op voorhand uitgesloten.

Door de voorgenomen ontwikkeling kan in de aanleg- en/of gebruiksfase stikstofdepositie ontstaan. Stikstofdepositie kan tot vele kilometers ver reiken en negatieve (verzurende/vermestende) effecten hebben op stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden.

Voor voorliggend plan wordt geadviseerd om met behulp van het rekenmiddel AERIUS Calculator (versie 2019) te berekenen of het plan (tijdelijke) stikstofdepositie op Natura 2000-gebied(en) tot gevolg heeft.

Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied ligt buiten de begrenzing van zowel het NNN als de Zone Ondernemen met Natuur en Water (zie figuur 2.10). Het dichtstbijzijnde NNN-gebied ligt ten zuiden van het plangebied, op 540 meter afstand.

Gezien de afstand (>500m), de aard en omvang van het plan en het tussenliggende afschermende gebied (bebouwing, wegen) is geen sprake van negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN Nederland. Vervolgstappen ten aanzien van het NNN zijn niet aan de orde.

6.4 Aanbevelingen en advies

6.4.1 Nader onderzoek

Het kan niet worden uitgesloten dat er verblijfplaatsen van vleermuizen, marterachtigen, egels en nestplaatsen van huismussen en kerkuilen aanwezig zijn in de bebouwing en de op het erf aanwezige bomen en bosschages. Nestplaatsen van huismussen en kerkuilen en verblijfplaatsen van vleermuizen, egels en marterachtigen zijn streng beschermd in het kader van de Wet natuurbescherming.

Regulier onderzoek en reguliere ontheffing Wet natuurbescherming

Nader onderzoek is nodig naar de aanwezigheid van vleermuizen, marterachtigen, egels, huismussen en kerkuilen om te bepalen of er al dan geen verblijfplaatsen aanwezig zijn. Alleen dan kan bepaald worden of er bij de voorgenomen werkzaamheden sprake is van overtreding van verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming.

Leidraad voor vleermuisonderzoek is het vleermuisprotocol van 2017. Voor een volledig vleermuisonderzoek zijn meerdere veldbezoeken nodig in de periode half mei - september. Voor het onderzoek naar de huismus en kerkuil wordt de methode uit het Soortinventarisatieprotocol van het Netwerk Groene Bureaus aangehouden. Huismusonderzoek vindt plaats middels twee veldbezoeken in de periode april - 20 juni; het kerkuilonderzoek vindt gelijktijdig plaats.

Voor het onderzoek naar de marterachtigen en egels wordt de handreiking soortenbescherming van de provincie Overijssel gevolgd (juli 2019).

Afhankelijk van de resultaten wordt bepaald of maatregelen en/of een ontheffing nodig zijn.

Berekening stikstofdepositie

Door de voorgenomen ontwikkeling kan in de aanleg- en/of gebruiksfase stikstofdepositie ontstaan. Stikstofdepositie kan tot vele kilometers ver reiken en negatieve (verzurende/vermestende) effecten hebben op stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden.

Voor voorliggend plan wordt geadviseerd om met behulp van het rekenmiddel AERIUS Calculator (versie 2019) te berekenen of het plan (tijdelijke) stikstofdepositie op Natura 2000-gebied(en) tot gevolg heeft.

Houtopstanden

Indien houtopstanden buiten het boerenerf worden verwijderd, is mogelijk hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming van toepassing. Wanneer de definitieve plannen betreffende het project bekend zijn, dient bepaald te worden of en in hoeverre naar dit aspect nog onderzoek uitgevoerd dient te worden.

6.4.2 Broedvogels

Opgemerkt wordt dat de locatie in het broedseizoen tevens geschikt is als broedlocatie voor diverse (niet jaarrond beschermde) vogelsoorten. Alle in gebruik zijnde nesten zijn beschermd. Indien er geen kapwerkzaamheden plaatsvinden binnen het broedseizoen wordt er geen overtreding van de Wet natuurbescherming verwacht wat betreft nestlocaties voor vogels. Voor het broedseizoen wordt geen standaard periode gehanteerd, van belang is of er een broedgeval aanwezig is. Globaal loopt het broedseizoen van vogels van 1 maart tot 1 september. Dit is afhankelijk van de soort en van de klimatologische omstandigheden.

Indien de werkzaamheden binnen het broedseizoen plaatsvinden, moet voorafgaand hieraan de locatie worden vrijgegeven door een ervaren ecooloog. Indien bij de controle in gebruik zijnde nesten van vogels, of in aanbouw zijnde nesten worden aangetroffen moeten de werkzaamheden worden uitgesteld tot het nest niet meer in gebruik is.

Aangeraden wordt om geen renovatiewerkzaamheden uit te voeren binnen het broedseizoen (globaal 1 maart tot en met 1 september). Indien binnen het broedseizoen ontwikkelingen plaatsvinden, moet voorafgaand hieraan de locatie worden vrijgegeven door een ervaren ecooloog. Als bij de controle nesten van vogels, of in aanbouw zijnde nesten worden aangetroffen moeten de werkzaamheden worden uitgesteld tot het nest niet meer in gebruik is.

6.4.3 Zorgplicht

Wij merken op dat te allen tijde de zorgplicht blijft gelden. Deze zorgplicht houdt in dat nadelige gevolgen voor flora en fauna zoveel mogelijk moeten worden voorkomen. Deze zorg geldt voor alle individuen van in Nederland voorkomende soorten planten en dieren, ongeacht of deze soort beschermd is en ongeacht of ontheffing of vrijstelling is verleend.

6.5 Verantwoording

De initiatiefnemer of opdrachtgever is verantwoordelijk voor het gebruik van de rapportage. Eco Reest aanvaardt dan ook geen aansprakelijkheid voor de inhoud, interpretaties of conclusies, indien gebruik wordt gemaakt van deelaspecten van deze rapportage, zonder verwijzing naar de volledige

rapportage. Bovendien aanvaardt Eco Reest geen aansprakelijkheid voor kosten en vertraging die optreden als gevolg van het voorkomen van beschermde flora en fauna.

Eco Reest BV
mw. E. van Joolen

LITERATUURLIJST

Boeken / documenten

Krijgsveld, K.L., R.R. Smits en J. van der Winden (2008). Verstoringsgevoeligheid van vogels-Update literatuurstudie naar de reacties van vogels op recreatie. 23 december 2008.

Min. EZ (2015). Effectenindicator Natura 2000-gebieden. Aanvulling bij het Alterra-rapport 1375 uit 2005.

Min. EZ (2014). Soortprofielen habitattypen en habitatsoorten.

Netwerk Groene Bureaus, werkgroep 'Standaarden en protocollen' (2017).
Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming, versie juli 2017.

Provincie Overijssel (2019). Soortenbescherming in Overijssel. Handreiking voor het aanvragen van een ontheffing (juli 2019).

Vegte, F, van der, J. Bosman & D. Logemann (2014). Effectafstanden Natura 2000-gebieden Veluwe en Rijntakken. Arcadis, 18 februari 2014.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging (2017) Vleermuisprotocol 2017, maart 2017

Websites

www.ndff.nl¹

www.ravon.nl

www.zoogdiervereniging.nl

¹ In dit rapport worden gegevens gebruikt welke (deels) afkomstig zijn uit de NDFF. Deze mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.